

Tlačová správa, 23.10.2017

Ocenenie *Nemocnica roka 2017* získali nemocnice v Ružomberku a Starej Ľubovni

Tretí ročník ocenenia nemocníc inštitútom INEKO podľa vybraných ukazovateľov spokojnosti pacientov, kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, hospodárenia a transparentnosti za obdobie 2013-2016.

Ocenenie *Nemocnica roka 2017* v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc získala minulý rok tretia Ústredná vojenská nemocnica (ÚVN) SNP Ružomberok – FN, ktorá tak predstihla minuloročného víťaza - Fakultnú nemocnicu (FN) Nitra. Na tretie miesto v hodnotení vybraných ukazovateľov spokojnosti pacientov, kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, hospodárenia a transparentnosti sa dostala Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica. Bodové rozdiely medzi týmito nemocnicami boli relatívne tesné. Ostatné štátne nemocnice za nimi zaostali už výraznejšie.

Silnou stránkou ÚVN v **Ružomberku** je spokojnosť pacientov a kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Po Univerzitnej nemocnici v Martine má ružomberská nemocnica najspokojnejších pacientov. Vo svojej kategórii dominuje pri indikátore kvality – reoperovanosť (t.j. nízka miera nutnosti opakovať operácie). Nižšiu úmrtnosť po operačných výkonoch má len Univerzitná nemocnica v Bratislave a po mozgových príhodách len univerzitka v Košiciach. Slabšou stránkou vojenskej nemocnice v porovnaní s ostatnými zariadeniami v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc je úmrtnosť na jednotke intenzívnej starostlivosti (JIS). Nemocnica v Ružomberku by sa mala tiež popasovať s relatívne vysokým dlhom po lehote splatnosti.

Pretrvávajúcou doménou FN v **Nitre** sú najmä suverénne najlepšie hospodárske čísla spomedzi všetkých štátnych univerzitných a fakultných nemocníc. V tejto skupine zariadení uhrádza nitrianska nemocnica ako jediná svoje faktúry načas. Môže sa tiež pochváliť nízkou reoperovanosťou a rehospitalizovanosťou pacientov. Medzi štátnymi nemocnicami má najnižšiu mieru úmrtnosti na JIS-ke. V protiklade s relatívne často medializovanými problémami a kauzami nemocnice je fakt, že od Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ÚDZS) dostáva pokuty za zle poskytnutú zdravotnú starostlivosť len sporadicky. Slabou stránkou FN Nitra je úmrtnosť na akútnu mozgovo-cievnu príhodu a slabinou zostáva aj relatívne nízka transparentnosť a otvorenosť voči verejnosti.

Naopak, jednoznačným lídrom v transparentnosti štátnych nemocníc je aj po roku FN sP F.D. Roosevelta v **Banskej Bystrici**. V tohtoročnom indexe transparentnosti, ktorý zostavila na základe 19 subindikátorov Transparency International Slovensko (TIS), získala „Rooseveltka“, tak ako pred rokom, suverénne najvyšší počet bodov. Banskobystrická nemocnica sa hrdí relatívne nízkymi číslami pri úmrtnosti na akútnu mozgovo-cievnu príhodu a pri úmrtiach po operáciách. Zlepšiť by sa mala v platobnej disciplíne – má vysoké záväzky po lehote splatnosti, ktoré rastú.

Univerzitná nemocnica **Bratislava** skončila v našom hodnotení na nelichotivom predposlednom mieste vo svojej kategórii, a to napriek tomu, že ako jediná nemocnica exceluje pri všetkých indikátoroch

kvality. Zato pri spokojnosti pacientov a v transparentnosti patrí medzi najhorších a jej hospodárske čísla sú doslova katastrofou, pričom ani vývoj trendu nedáva nádej na optimizmus.

Najmä nízke bodové zisky pri ukazovateľoch rehospitalizovanosť do 30 dní, reoperovanosť, úmrtnosť na mozgovo-cievnu príhodu, úmrtnosť po preklade z JIS, pokuty od ÚDZS a celková spokojnosť pacientov zapríčinili, že na konci rebríčka v kategórii štátnych univerzitných a fakultných nemocníc sa aj po roku umiestnila FNŠP Žilina.

2016	2017	Kategória: štátne univerzitné a fakultné nemocnice	Rating [0; 100]	Spokojnosť pacientov	Indikátory kvality	Hospodá- renie	Transparent- nosť
3.	1.	Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok - FN	58,5	84	52	53	41
1.	2.	Fakultná nemocnica Nitra	57,9	50	61	100	8
2.	3.	Fakultná nemocnica s poliklinikou F.D. Roosevelta Banská Bystrica	57,0	63	44	46	97
5.	4.	Fakultná nemocnica s poliklinikou Nové Zámky	51,4	48	51	69	34
4.	5.	Univerzitná nemocnica Martin	46,9	86	34	46	17
7.	6.	Fakultná nemocnica Trenčín	38,3	38	29	47	51
8.	7.	Fakultná nemocnica Trnava	36,4	21	29	50	63
6.	8.	Fakultná nemocnica s poliklinikou J.A.Reimana Prešov	34,7	24	48	17	41
10.	9.	Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice	32,2	40	32	21	36
9.	10.	Univerzitná nemocnica Bratislava	30,0	11	64	0	13
11.	11.	Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina	25,1	23	22	46	8
Priemer			42,6	44	42	45	37

Pozn.: Nemocnice možno porovnávať len v rámci svojej kategórie a v rámci jednotlivých stĺpcov.

Zdroj: INEKO

V kategórii všeobecných nemocníc jednoznačne obhájila ocenenie *Nemocnica roka 2017* Ľubovnianska nemocnica, n.o., čím dosiahla už tretie víťazstvo v rade. Druhé miesto obsadila, rovnako ako minulý rok, Nemocnica Košice-Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica a tretiu pozíciu štátna Nemocnica Poprad, a.s. Ide o zopakovanie poradia na prvých troch miestach spreď roka.

Skokanom roka sa stala Nemocnica Snina, s.r.o., keď si medziročne polepšila o 15 priečok a vyšplhala sa až na 9. miesto. Dosiahla to najmä vďaka výraznému zlepšeniu v transparentnosti. Na novej webovej stránke sninskej nemocnice si pacienti a ostatná verejnosť nájdu skutočne veľa potrebných informácií. Otvorenosť nemocnice sa prejavuje aj v ochote kladne reagovať na žiadosti o sprístupnenie rôznych informácií o svojej činnosti. Spolu s Ľubovnianskou nemocnicou dosiahli za tento rok najlepšie hodnotenie od Transparency International Slovensko, pričom ešte minulý rok mala sninská nemocnica spolu s galantskou najnižší index transparentnosti.

Nemocnica zo **Starej Ľubovne** si aj po roku udržala vo všetkých štyroch hodnotených základných kategóriách ukazovateľov vysoko nadpriemerné skóre, čo sa nepodarilo žiadnej zo všeobecných nemocníc. Ľubovnianska nemocnica má veľmi spokojných pacientov, ktorí si už na dobré umiestnenia nemocnice zvykli a zvyšujú svoje nároky, ale v porovnaní s ostatnými nemocnicami sa nesťažujú často. Nemocnica má nízku úmrtnosť po operačných výkonoch, po mozgovo-cievnych príhodách a tiež aj na oddelení po preložení z JIS-ky. Výrazne bodovala aj pre nízku potrebu rehospitalizácií a reoperácií pacientov. Ľubovnianska nemocnica je najtransparentnejšou nemocnicou vo svojej kategórii a pýšiť sa môže aj výbornými hospodárskymi číslami, ktoré medziročne ešte viac vylepšila. Slabšou stránkou víťaznej nemocnice je miera úmrtnosti na JIS, ktorá je nad priemerom všeobecných nemocníc. Do budúcnosti je otázne, ako sa prejaví v ratingu nemocnice zahrnutie Case Mix Indexu (teda ukayovateľa medicínsko-nákladovej náročnosti hospitalizačných prípadov) do hodnotenia, keďže nemocnica bude

pravdepodobne patriť medzi ústavné zariadenia s menším Case Mix Indexom, teda s nižšou náročnosťou diagnóz.

Nemocnica v **Košiciach-Šaci** po roku obhájila svoju jednoznačnú líderskú pozíciu v celkovej spokojnosti pacientov, pri ktorej bola za ostatné 4 roky zakaždým najúspešnejšia. Veľmi dobré výsledky dosahuje pri ukazovateľoch úmrtností na JIS-ke, na akútnu mozgovo-cievnu príhodu či po operačných výkonoch. Na druhej strane má spomedzi všeobecných nemocníc suverénne najčastejšiu rehospitalizovanosť pacientov do 30 dní, čo môže súvisieť s rôznymi faktormi, aj externými (napr. nefunkčný ambulantný sektor v blízkom regióne), na ktoré nemusí mať nemocnica vplyv. Šačianska nemocnica má veľmi dobré finančné zdravie a minulý rok dosiahla v porovnaní s ostatnými nemocnicami najvyšší zisk na úrovni necelých 1,9 miliónov EUR.

Nemocnica **Poprad** je premiantom v schopnosti uhrádzať všetky svoje záväzky. Počas ostatných 4 rokov dokázala splatiť všetky svoje faktúry načas a vie i veľmi dobre generovať vlastné zdroje. Nedostáva príliš často a príliš vysoké pokuty od ÚDZS za zle poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Pri ukazovateli úmrtnosť na JIS patrí medzi najúspešnejšie "všeobecky", avšak pri úmrtnosti na lôžkovom oddelení po preklade z JIS sú jej bodové zisky už mierne podpriemerné. To isté platí aj pri úmrtnosti po porážke.

Na opačnej strane rebríčka sa ocitli zhodou okolností rovnaké tri nemocnice ako minulý rok. Z úplného dna sa však dostala Nemocnica v **Galante**, ktorá sa na rozdiel od stagnujúcich nemocníc z **Považskej Bystrice** a z **Bojníc** medziročne zlepšila. Najvýraznejšie zlepšenie vidno pri jej ukazovateľoch hospodárenia, kde sa za rok Svetu zdravia podarilo dostať galantskú, ale aj dunajskostredskú nemocnicu, ktoré boli ešte v roku 2015 župnými zariadeniami, z červených do čiernych čísel. Je to v evidentnom kontraste s nemocnicami v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja, ktoré neustále tvoria straty, zvyšujú dlhy a sú všeobecnými nemocnicami so suverénne najhorším finančným zdravím. O to horšie je, že NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach má spomedzi všetkých nemocníc najhoršie čísla aj pri indikátoroch kvality.

2016	2017	Kategória: všeobecné nemocnice	Rating [0; 100]	Spokojnosť pacientov	Indikátory kvality	Hospodá- renie	Transparent- nosť
1.	1.	Eubovniarska nemocnica, n.o.	74,9	71	60	92	97
2.	2.	Nemocnica Košice-Šaca a.s. I. súkromná nemocnica	67,3	89	54	85	42
3.	3.	Nemocnica Poprad, a.s.	62,4	53	53	86	72
6.	4.	Nemocnica L. Svobodu Svidník, a.s.	57,7	59	59	68	39
4.	5.	Dolnooravská nemocnica s poliklinikou L.N. Jégého Dolný Kubín	54,6	63	59	51	34
11.	6.	Nemocnica s poliklinikou Spišská Nová Ves, a.s.	52,9	42	52	75	45
5.	7.	Nemocnica s poliklinikou Trebišov, a.s.	52,8	50	46	75	47
8.	8.	Vranovská nemocnica, a.s.	51,5	39	51	78	39
24.	9.	Nemocnica Snina, s.r.o.	49,9	43	38	73	64
7.	10.	Všeobecná nemocnica s poliklinikou Levoča, a.s.	49,8	47	49	76	23
14.	11.	NsP Sv. Jakuba, n.o. Bardejov	48,1	45	38	70	51
13.	12.	Nemocnica A. Leňa Humenné, a.s.	47,6	34	47	71	40
23.	13.	Kysucká nemocnica s poliklinikou Čadca	47,4	30	43	58	73
16.	14.	Liptovská nemocnica s poliklinikou I. Stodolu Liptovský Mikuláš	46,9	45	54	26	59
18.	15.	Nemocnica s poliklinikou Dun. Streda, a.s.	46,2	45	43	72	22
15.	16.	Nemocnica s poliklinikou Brezno, n.o.	45,8	24	41	68	65
17.	17.	Nemocnice s poliklinikami, n.o., Levice a Topoľčany	45,1	25	40	70	59

12.	18.	Nemocnice Žiar nad Hronom (+ Banská Štiavnica) a Rimavská Sobota	45,0	22	45	90	23
9.	19.	Nemocnica s poliklinikou Š. Kukuřu Michalovce, a.s.	44,5	21	38	73	62
20.	20.	Forlife n.o., Všeobecná nemocnica Komárno	44,2	44	34	73	32
22.	21.	Všeobecná nemocnica s poliklinikou Lučenec n.o.	42,1	43	31	83	16
21.	22.	Nemocnica A. Wintera, n.o., Piešťany	42,0	9	57	40	60
28.	23.	Fakultná nemocnica s poliklinikou Skalica, a.s.	40,1	27	42	67	21
25.	24.	Nemocnica Zvolen a.s. (+ Krupina)	39,7	30	32	64	45
19.	25.	Nemocnica s poliklinikou sv. Barbory Rožňava, a.s.	38,5	25	28	62	57
26.	26.	Nemocnica na okraji mesta, n.o., Partizánske	35,7	22	36	55	30
27.	27.	Nemocnica s poliklinikou, n.o. Revúca	35,7	22	33	34	67
29.	28.	Nemocnica s poliklinikou Pov. Bystrica	32,1	22	44	1	58
31.	29.	Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s.	30,6	6	31	72	15
30.	30.	Nemocnica s poliklinikou Prievidza so sídlom v Bojniciach	25,7	48	21	4	30
Priemer			46,6	38	43	64	46

Pozn.: Nemocnice možno porovnávať len v rámci svojej kategórie a v rámci jednotlivých stĺpcov.

Zdroj: INEKO

Metodika

Ocenené nemocnice museli prejsť kvalifikačnými kritériami¹ komplexnosti (poskytovanie zdravotnej starostlivosti v minimálne 5 zo 7 základných odborností)² a dostatočnej veľkosti vzorky pri sledovaných ukazovateľoch a získať pri nich sumárne najvyšší počet bodov. Posudzované bolo obdobie rokov 2013 až 2016, pričom so vzdialenejším rokom sa váha hodnôt ukazovateľov znižuje.

INEKO (a TIS pri bode D) porovnávalo nemocnice v rámci dvoch kategórií (štátne univerzitné a fakultné nemocnice a všeobecné nemocnice) na základe hodnôt 12 ukazovateľov v štyroch hlavných oblastiach:

Kategória ukazovateľov	Váha	Názov ukazovateľa	Váha
A) Spokojnosť pacientov	25 %	A1) Celková spokojnosť pacientov (pozostávajúca z 12 subindikátorov)	20 %
		A2) Sťažnosti pacientov	5 %
B) Kvalita poskytovanej zdravotnej starostlivosti	40 %	B1) Reoperovanosť	10 %
		B2) Rehospitalizovanosť do 30 dní	5 %
		B3) Úmrtnosť po operačných výkonoch	5 %
		B4) Úmrtnosť na akútnu mozgovo-cievnu príhodu	5 %
		B5) Úmrtnosť na JIS	5 %
		B6) Úmrtnosť na lôžkovom oddelení po preklade z JIS	5 %
		B7) Pokuty od ÚDZS	5 %
C) Hospodárenie	20 %	C1) Schopnosť generovať vlastné zdroje	10 %
		C2) Dlh po lehote splatnosti	10 %
D) Transparentnosť	15 %	D1) Index transparentnosti (pozostávajúci z 19 subindikátorov)	15 %
	100%		100 %

¹ Nemocnice, ktoré neboli posudzované (v abecednom poradí): Bánovce n/B., Bratislava (Medissimo), Bratislava (Nemocnica sv. Michala), Bratislava (UNSP Milosrdní bratia), Bratislava (Železničná nemocnica), Gelnica, Handlová, Hlohovec, Hnúšťa, Ilava, Kežmarok, Košice (Železničná nemocnica), Kráľovský Chlmec, Krompachy, Malacky, Myjava, Nové Mesto nad Váhom, Šahy, Trstená, Veľký Krtíš a Zlaté Moravce.

² Vnútorné lekárstvo (interné), chirurgia, neurológia, pediatria, gynekologicko-pôrodné oddelenie, novorodenecké oddelenie (neonatológia) a oddelenie anestéziológie a intenzívnej medicíny (OAIM).

Dôležité upozornenia !

Keďže ešte nie sú údaje zo systému DRG o náročnosti diagnóz hospitalizovaných pacientov v jednotlivých nemocniciach (tzv. Case Mix) dostatočne validné, nemožno ich zatiaľ použiť na „rizikové váženie“ niektorých ukazovateľov kvality, a preto nemožno brať výsledky ocenenia *Nemocnica roka 2017* ako komplexný obraz o kvalite zdravotníckych zariadení. Bez tzv. rizikového váženia, teda zohľadnenia stavu pacienta pri vstupe, sa môže stať, že nemocnice s komplikovanejšími prípadmi môžu byť znevýhodnené, a preto nemusia byť vždy priamo porovnateľné s ostatnými zariadeniami, kde prevládajú ľahšie diagnózy.

INEKO preberá dáta od zdravotných poisťovní, zdravotníckych zariadení, MZ SR, VÚC, ÚDZS a ďalších inštitúcií, a preto nemôže garantovať a nieť právnu zodpovednosť za správnosť použitých originálnych dát. Prípadné chyby sa snaží zisťovať a po ich verifikovaní relevantnými inštitúciami aj priebežne odstraňovať.

Meraním a zverejňovaním údajov chce INEKO pritaľnúť pozornosť verejnosti k diskusii o kvalite a efektívnosti zdravotníckych zariadení. Pokiaľ majú ľudia viac kvalitných informácií, dokážu sa na ich základe lepšie rozhodnúť a vytvoriť aj účinnejší tlak na zlepšovanie verejných služieb.

„Zvyšovanie transparentnosti zverejňovaním relevantných informácií o kvalite a efektívnosti poskytovanej zdravotnej starostlivosti je podľa nás jedným z kľúčových predpokladov na to, aby bola verejnosť lepšie informovaná, aby sa vedela kvalifikovanejšie rozhodovať a zdravotnícke zariadenia boli motivované sa zlepšovať. Cieľom je, aby pacienti dostávali najlepšiu starostlivosť za najlepšiu cenu. To je aj poslanstvo myšlienky hodnoty za peniaze.“

Dušan Zachar

analytik INEKO

INEKO - Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy

Bajkalská 25, 827 18 Bratislava 212

tel.: +421 2 5341 1020, fax: +421 2 5823 3487, zachar[a]ineko.sk, www.ineko.sk

Chceli by sme vyjadriť vďaku najmä zdravotným poisťovniam Dôvera a Union, ako aj Všeobecnej zdravotnej poisťovni a tiež Ministerstvu zdravotníctva SR a samotným nemocniciam za ochotu a súčinnosť pri poskytovaní štatistických údajov potrebných pre vyhodnotenie ukazovateľov spokojnosti pacientov, kvality poskytovanej zdravotnej starostlivosti, hospodárenia a transparentnosti nemocníc v SR.

Údaje tu použité boli prevzaté od zdravotných poisťovní, zdravotníckych zariadení, MZ SR, VÚC, ÚDZS, z Registra účtovných závierok a z vlastného výskumu INEKO a Transparency International Slovensko.

Všetky tieto dáta, ako aj mnoho ďalších od roku 2009, vrátane rozšírených výsledkov ocenenia *Nemocnica roka 2017* a jeho úplnú metodiku, je možné nájsť na voľne prístupnom portáli nemocníc: nemocnice.ineko.sk.

Portál dátovo a finančne podporujú:

